

N:o 125.

Af herr **J. Rundbäck**, om ändring af 47 § i förordningen om landsting den 21 mars 1862.

I medvetande af att kongl. förordningen om landsting den 21 mars 1862 i så måtto är ofullständig, att den icke närmare eller fullt noggrant angifver sättet för landstingmedlems utgörande, tog jag mig dristigheten att vid sistlidne riksdag inom Andra Kammaren uti en motion, n:o 131, yrka ändring eller rättelse uti anmärkta fall. Denna motion, som inom lagutskottet vann allt erkännande, rönt dock icke fullständig framgång inom Riksdagens Första Kammare, företrädesvis af den orsak, att utskottet icke kunnat enas om formuleringen till en lagförändring, utan stannat vid ett förslag till skrifvelse om ärendet till Kongl. Maj:t, hvilket var af följande lydelse: »att Riksdagen i skrifvelse måtte anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana ändringar i gällande lagstiftning, att jordbruksfastighet, för hvilken bevillning ej erlägges, skall påföras landstingsskatt efter det belopp, som, derest bevillning för fastigheten skulle utgå, på grund af taxeringsvärdet mot sådan bevillning svarar, hvaremot inkomst af arrende för sådan fastighet ej skall vid åsättande af landstingsskatt tagas i beräkning». — Efter en stunds diskussion godkändes detta skrifvelseförslag af Andra Kammaren utan votering, hvaremot skrifvelseförslaget underkändes uti Första Kammar- en med 47 nej, mot 39 ja. — (Se vidare härom lagutskottets utlåtande vid sistlidne riksdag, n:o 45, och Första Kammarens prot. för den 28 april, sid. 39—42, samt Andra Kammarens prot. för den 30 april sid. 20—26.)

Granskar man de skäl, som anfördes inom Första Kammar- en för afslag å lagutskottets förslag, så finner man, att de besticka sig till följande: talarne eller talaren ansåg nemligen reformen vara allt för betydelslös och att, enligt hans förmenande, det kom på ett ut och vore lika rättvist, om kronans arrendatorer betalade landstingsskatten efter inkomstbevillning eller för fastighetsbevillning. Som en hvar med lätthet torde finna, är detta icke förhållandet, ty genom ett dylikt tillvägagående rubbas icke blott en betydande rättsgrund i gällande bevillningsförordning, utan skulle också en helt annan princip komma att tillämpas i fråga om landstingsskattens utgörande, än som hittills blif-

vit tillämpad och mig veterligt ej öfverklagad i fråga om kommunalbeskattningen på landet i allmänhet. (Jemför härmed kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet af den 21 mars 1862, § 58 mom. 6, 2:dra stycket.) — För öfrigt är här vid lag vidare att märka, att flerstädes åsättes icke och kunna icke kronoarrondatorerna åsättas någon bevillning, samt att, der detta eger rum, bevillningssumman, för så vidt jag känner, vanligen sättes lika med arrendesumman, hvilket är en ren orimlighet och som helt visst skulle leda till den mest afvita beskattning, om den finge och kunde tillämpas på kommunalskatten i allmänhet.

Efter mitt förmenande bör den kommunala beskattningen, för så vidt ske kan, vara af samma art, eftersom ändamålet med denna skatt i allmänhet är af enahanda art. Såsom bevis derpå beder jag få bifoga följande tablå, hemtad ur tidskrift för Sveriges landsting för nästlidna året. Enligt uppgifterna i denna tidskrift lära sedan landstingsinstitutionens tillkomst, eller för åren 1863 till 1887, samtliga landstingens utgifter hafva uppgått till följande belopp, nemligen:

Till landtbruket och dess binärings.....	2,814,043.
Till kommunikationer	2,777,724.
Anstalter till befrämjande af sparsamhet och kapitalbildning	106,875.
Pensioner, gratial, välgörenhetsinrättningar och fattigvård	114,208.
Sjukvård	9,144,250.
Undervisning och uppfostran	6,567,117.
Försvarsväsende och allmän säkerhet	106,762.

Och för nästlidna året voro samtliga landstingens utgifter af särskilda slag beräknade till 1,810,904 kronor.

Af förestående finner man, att landstingens utgifter äro företrädesvis af kommunal art och ingalunda obetydliga, hvaraf följer, att den här ifrågasatta förändringen icke heller är så obetydlig, som vissa personer sökt göra den till. Att frikallelsen att utgöra landstingsskatt af en del jordbruksfastigheter också skall utöfva ett stort inflytande på skattebeloppen, torde framgå af den redogörelse, som jag derom lemnade vid ifrågavarande ärendes behandling inom Andra Kammaren sistlidet år (se Andra Kammarens protokoll för den 30 mars sid. 23.)

En ändring eller rättelse i nu gällande landstingslag uti anmärkta hänseendet anser jag därför vara lika befogad som rättvis. För vinnande af detta mål torde dock näppeligen stora apparater behövas, eller regeringen derom besväras med någon utredning, utan torde Riksdagen helt visst, med hopp om godkännande, kunna för sin del genast fatta

ett beslut derom, helst icke vidare ändring ifrågasättes än att göra landstingsskattens utgörande likställigt med de grunder, som redan finnas för kommunalbeskattningen å landet i allmänhet, enligt förut åberopade § 58 mom. b), 2:dra punkten i kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet af den 21 mars 1862.

Med ledning af nästlidna årets lagutskotts skrifvelseförslag vågar jag mig alltså nu på ett närmare formuleradt förslag till ändring eller tillägg i 47 § 2 mom. af kongl. förordningen om landsting den 21 mars 1862, af följande lydelse:

»I de fall, då icke några sådana bestämmelser finnas meddelade, som i föregående mom. omtalas, böra de afgifter, som af landstinget blifvit till uttaxering beslutade, utgå i förhållande till den allmänna bevillningen enligt Art. II. bevillningsstadgan för fast egendom eller för inkomst af kapital eller arbete; dervid dock iakttages: att jordbruksfastighet, för hvilken bevillning ej erlägges, skall påföras landstingsskatt efter det belopp, som, derest bevillning för fastigheten skulle utgå, på grund af taxeringsvärdet mot sådan bevillning svarar, hvaremot inkomst af arrende för sådan fastighet ej skall vid åsättande af landstingsskatt tagas i beräkning. Sedan detta egt rum, jämföres den summa, som af landstinget blifvit till uttaxering bestämd, med det uträknade bevillningsbeloppet, då sig visar, huru många öre riksmünt i landstingsskatt belöpa sig på hvarje sålunda befunnen riksdalers bevillning inom landstingsområdet. Bråk af öretal bör till helt öre höjas.»

Till detta förslag yrkar jag bifall; dock anhåller jag vördsammast, att lagutskottet täcktes närmare skärskåda detsamma och, om så nödigt synes, äfven närmare formulera det. Skulle icke så kunna ske; så anhåller jag lika vördsamt, att utskottet måtte tillstyrka ett skrifvelseförslag i ämnet af samma lydelse som sistlidna året.

Om remiss till lagutskottet anhålles ödmjukast.

Stockholm den 25 januari 1889.

J. Rundbäck.